

“ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ”

для підготовки фахівців галузі знань 0305
«Економіка та підприємництво»

напрямів підготовки: 6.030504 – «Економіка
підприємства»; 6.030508 – «Фінанси і кредит»;
6.030509 – «Облік і аудит».

Викладачі: професор, д.е.н. Єрмаков О.Ю.

доцент, к.е.н., Ярковий А.О.

Київ – 2016

Навчальний план

- o* *Лекційні заняття (15/10 год.)*
- o* *Практичні заняття (15/6 год.)*
- o* *Форма контролю - Залік*

Опис навчальної дисципліни „Основи наукових досліджень”

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень

Освітньо-кваліфікаційний рівень	Бакалавр
Напрямок підготовки	6.030504 – «Економіка підприємства» 6.030508 – «Фінанси та кредит» 6.030509 – «Облік і аудит»
Спеціальність	0305 - «Економіка та підприємництво»
Спеціалізація	

Характеристика навчальної дисципліни

Вид	вибіркова
Загальна кількість годин	90
Кількість кредитів ECTS	3
Кількість змістових модулів	2
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-
Форма контролю	залік

Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання

	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки (курс)	3,4/2СТ	3/2СТ
Семестр	5-6	5-6
Лекційні заняття	15 год.	6 год.
Практичні, семінарські заняття	15 год.	6 год.
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна робота	60 год.	78 год.
Індивідуальні завдання	-	-
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	2 год.	4 год.

Дисципліна “Основи наукових досліджень” вивчає:

- основи методології і методи економічного дослідження;*
- основи організації наукових досліджень в економіці в цілому та аграрній сфері зокрема;*
- особливості підготовки і оформлення наукових робіт економічного профілю.*

На підставі одержаних знань студенти повинні знати:

- o* основи наукознавства і методика наукових досліджень конкретних проблем;
- o* основи методології і методи економічного дослідження;
- o* основи організації наукових досліджень в економіці в цілому та аграрній сфері зокрема;
- o* особливості підготовки і оформлення наукових робіт економічного профілю.

На підставі одержаних знань студенти повинні вміти:

- o активізувати творче мислення;*
- o володіти фундаментальною, загальнонауковою, конкретно-науковою методологією та економічними методами дослідження з метою забезпечення реалізації в навчальному процесі принципів об'єктивності в оцінці економічних фактів, явищ, подій;*
- o опанувати методи і прийоми наукового розв'язування задач, пов'язаних із впровадженням новітніх досягнень для підвищення ефективності господарської діяльності аграрних підприємств;*
- o раціонально організувати інтелектуальну працю;*
- o навчитися розробляти наукові проблеми, писати наукові статті, роботи, застосовуючи при цьому нові інформаційні технології та програмне забезпечення;*
- o навчитися узагальнювати результати наукових досліджень, моделювати експерименти та превентивно визначати напрями досліджень;*
- o здійснювати апробацію, впроваджувати та розраховувати економічну ефективність результатів наукових досліджень.*
- o сприяти реалізації знань, навичок, творчого мислення в навчальному процесі, навчально-дослідницької та подальшої науково-дослідницької діяльності майбутніх спеціалістів - економістів.*

Завдання вивчення дисципліни

- Формування у студентів теоретичних знань і практичних навичок з методології, методики, технології та організації науково-дослідницької діяльності в економіці з широким використанням навчально - методичної та додаткової наукової літератури.*
- Закріплення знань забезпечується шляхом виконання передбачених навчальною програмою завдань. В основу семінарських занять покладена робота студентів по індивідуальних завданнях під керівництвом викладача.*

Актуальність

Актуальність навчальної дисципліни “Основи наукових досліджень” полягає в тому, що зростання вимог до підготовки і перепідготовки науково-педагогічних та наукових кадрів, а також до вищої професійної освіти вимагає якісно нового теоретичного і методичного забезпечення науково-дослідницької діяльності в галузі економіки.

Мета

Мета даної дисципліни полягає у висвітленні теоретичних основ, питань методології, методики, технології та організації науково-дослідницької діяльності в економіці, тобто теоретичного й практичного підґрунтя для ефективного проведення наукових досліджень студентами економічних спеціальностей.

Методи

Вивчення даної дисципліни базується на діалектичному методі пізнання та загальноекономічних законах і має тісний зв'язок з такими дисциплінами, як економічна теорія, мікроекономіка, макроекономіка, економіка підприємства, економіка сільського господарства, організація і планування виробництва, менеджмент та іншими економічними науками тощо.

Програма навчальної дисципліни

- За модульно-рейтинговою системою оцінки знань студентів курс поділено на 2 модулі:
 - ❖ Модуль №1: Теми 1 – 4*
 - ❖ Модуль №2: Теми 5 – 8**
- У відповідності до вимог, студенти опрацьовують дисципліну по модулям під керівництвом викладача, освоюють курс дисципліни.*
- Згідно з навчальним планом, за умов успішної здачі модулів - проводиться залік по курсу дисципліни.*

Модульна структура навчальної дисципліни

Зміст овий модуль		Тема	
№ з/п	Назва	№ з/п	Назва
1.	Мет одрологія і мет оди економічного дослідж ення	1.1	Наука і наукове дослідж ення
		1.2	Основні полож ення наукової мет одології
		1.3	Загальні мет оди наукових дослідж ень
		1.4	Спеціальні мет оди економічних дослідж ень
2	Основи організації наукових дослідж ень	2.1	Організація наукового дослідж ення
		2.2	Інформаційне забезпечення наукових дослідж ень
		2.3	Підгот овка і оформлення наукових робіт
		2.4	Бакалаврська і магіст ерська робот и як кваліфікаційні дослідж ення

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	Денна форма							Заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовий модуль 1. Методологія і методи економічного дослідження														
Тема 1. Наука і наукове дослідження	1	9	1	1	-	-	7		0,5	0,5	-	-	8	
Тема 2. Основні положення наукової методології	3	11	2	2	-	-	7		0,5	0,5	-	-	10	
Тема 3. Загальні методи наукових досліджень	5	12	2	2	-	-	8		1	1	-	-	10	
Тема 4. Спеціальні методи економічних досліджень	7	12	2	2	-	-	8		1	1	-	-	10	
Разом за змістовим модулем 1		44	7	7	-	-	30	44	3	3	-	-	38	
Змістовий модуль 2. Основи організації наукових досліджень														
Тема 1. Організація наукового дослідження	9	11	2	2	-	-	7	11	0,5	0,5	-	-	10	
Тема 2. Інформаційне забезпечення наукових досліджень	11	11	2	2	-	-	7	11	0,5	0,5	-	-	10	
Тема 3. Підготовка і оформлення наукових робіт	13	12	2	2	-	-	8	12	1	1	-	-	10	
Тема 4. Бакалаврська і магістерська роботи як кваліфікаційні дослідження	15	12	2	2	-	-	8	12	1	1	-	-	10	
Разом за змістовим модулем 2		46	8	8	-	-	30	46	3	3	-	-	40	
Усього годин		90	15	15	-	-	60	90	6	6	-	-	78	

Зміст навчальної дисципліни

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАНЯТТЯ ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І.

МЕТОДОЛОГІЯ І МЕТОДИ ЕКОНОМІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

Тема 1. Наука і наукове дослідження (1 лекційна година)

Питання лекції: Загальнотеоретичне поняття і предмет науки «Основи наукових досліджень в економіці». Основна мета та завдання наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності. Предмет і сутність науки та її головна функція. Понятійний апарат, зміст та класифікація наук. Наукова ідея та способи її вираження. Наукова діяльність її види та функції. Класифікація основних галузей наук.

Організація наукової діяльності в Україні. Венчурні інвестиції. Електронне урядування. Науково-педагогічні працівники та наукові школи. Державне регулювання науково-технічної діяльності в Україні. Міжнародна науково-технічна співпраця.

*Тема 2. Основні положення наукової методології
(2 лекційні години)*

Питання лекції: Поняття про методологію наукових досліджень. Основні функції методології. Загальна і часткова наукова методологія. Методика наукових досліджень. Діалектичний підхід в економічних дослідженнях. Принципи наукової методології. Загальнонаукові та спеціальні принципи, закони, категорії і методи.

Тема 3. Загальні методи наукових досліджень (2 лекційні години)

Питання лекції: Основні групи загальних методів.

Емпіричні методи дослідження: спостереження та його різновиди, порівняння, узагальнення, вимірювання та експеримент.

Теоретичні методи дослідження: узагальнюючі (сходження від абстрактного до конкретного, ідеалізація, формалізація, аксіоматичний метод) та часткові (визначення, опис та інтерпретація).

Методи, які використовуються як на емпіричному, так і на теоретичному рівнях дослідження: абстрагування, аналіз і синтез, індукція і дедукція, моделювання, історичний та логічний підходи.

Тема 4. Спеціальні методи економічних досліджень

(2 лекційні години)

Питання лекції: Поняття “Економічне дослідження”. Вибір теми, формування цілей дослідження та гіпотези, складання програми, збір фактів та приведення їх у певний порядок, теоретичні узагальнення, перевірка теоретичних висновків та розробка заходів з використання їх на практиці.

Методи збору інформації: безпосереднє спостереження, опитування, фотографування, хронометраж.

Методи обробки інформації: зведення і групування даних, розрахунок відносних і середніх величин, показники варіації, розробка таблиць, графічний метод, побудова динамічних рядів і розрахунок індексів.

Методи проведення аналітичної роботи: економіко-статистичний метод, метод порівняння, монографічний метод, абстрактно-логічний метод, метод ланцюгових підстановок, метод елімінування, кореляційно-регресійні методи.

Методи планових розрахунків і обґрунтувань: балансовий метод, метод техніко-економічних розрахунків, розрахунково-конструктивний метод, нормативний метод, метод варіантних наближень, програмно-цільовий метод.

Методи прогнозування: метод експертних оцінок, метод екстраполяції, методи економіко-математичного моделювання.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II.

ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Тема 5. Організація наукового дослідження (2 лекційні години)

Питання лекції: Загальнотеоретичне Сутність та основні етапи організації досліджень.

Науковий та науково-прикладний результат. Наукові та науково-технічні роботи: фундаментальні та прикладні дослідження, науково-технічні розробки, науково-технічні послуги. Класифікація наукових досліджень залежно від джерел фінансування, сфери використання, видів дослідження, тривалості наукових розробок, складу досліджуваних якостей об'єкту, методів дослідження, місця проведення та ступеня їх важливості для економіки.

Види наукових досліджень: теоретичне, теоретико-експериментальне та експериментальне. Основні етапи наукових досліджень. Визначення наукового напрямку дослідження, наукової проблеми та формулювання теми дослідження. Попередня розробка теоретичних положень (обґрунтування теми, актуальність, новизна, визначення об'єкту і предмету дослідження, формування мети і завдання). Збір, систематизація та вивчення інформації (опрацювання літературних джерел). Розробка гіпотези. Визначення методики та методів дослідження. Складання робочого плану. Збір та опрацювання інформації (обчислення, групування, зведення у таблиці, побудова графіків, розробка логічних схем тощо). Письмове викладення матеріалів дослідження. Обговорення ходу та результатів дослідження, консультації з керівником, рецензування. Розробка висновків і пропозицій. Впровадження результатів дослідження. Правила оформлення результатів наукових досліджень.

Тема 6. Інформаційне забезпечення наукових досліджень (2 лекційні години)

Питання лекції: Роль інформації у наукових дослідженнях її види та принципи формування. Наукова, науково-технічна, економічна та статистична інформація. Система інформаційного забезпечення наукового дослідження, її структура та зміст. Професійно-інформаційна комунікація та її види. Достовірність інформації, результатів і висновків, та методи її доказу. Актуальність та релевантність інформації. Інформаційна єдність.

Класифікація джерел наукової інформації: монографія, збірники наукових праць, періодичні видання, спеціальні випуски науково-технічних видань, технічні та технологічні стандарти, результати наукових досліджень, навчальна література. Наукові фахові та цитовані видання. Наукометрична база даних. Первинні та вторинні наукові документи. Обробка наукової інформації.

*Тема 7. Підготовка і оформлення наукових робіт
(2 лекційні години)*

Питання лекції: Наукова публікація: поняття, функції, основні види. Авторський аркуш. Обліково-видавничий аркуш. Структурні елементи наукової роботи: постановка проблеми, обрання теми дослідження, визначення основних методів дослідження, анотація, оформлення наукової роботи, зміст, обробка даних, висновки, бібліографія. УДК та ББК. Методика підготовки та оформлення публікації. Методичні прийоми викладу наукового матеріалу. Техніка написання тексту.

*Тема 8. Бакалаврська і магістерська роботи як
кваліфікаційні дослідження
(2 лекційні години)*

Питання лекції: Випускна кваліфікаційна робота студента: бакалаврська та магістерська робота. Загальна схема наукового дослідження. Мета і цілі випускних кваліфікаційних робіт. Вибір теми та порядок виконання випускної кваліфікаційної роботи: формулювання назви роботи; складання пояснювальної записки до вибору теми; затвердження теми. Складання індивідуального і робочого планів. Структура, зміст та обсяг випускної кваліфікаційної роботи: загальні вимоги до оформлення кваліфікаційної роботи; структура і зміст; вступна частина; основна частина; висновки та пропозиції; оформлення списку використаних джерел; нумерація сторінок, таблиць та малюнків; Оформлення посилань, додатків та таблиць. Захист випускної кваліфікаційної роботи: відгук керівника; рецензія.

Теми семінарських занять з дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І.

МЕТОДОЛОГІЯ І МЕТОДИ ЕКОНОМІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

Тема 1. Науково-технічна діяльність в галузях національної економіки

- 1. Предмет і сутність науки та її головна функція.*
- 2. Класифікація наук.*
- 3. Науково-технічний потенціал України.*
- 4. Організація науково-дослідної діяльності в Україні. Підготовка кадрів та їх зайнятість. Науково-педагогічні працівники та наукові школи.*
- 5. Венчурний бізнес, та його розвиток в Україні. Венчурні фонди. Стартапи.*
- 6. Розвиток інноваційної діяльності в Україні. Технопарки та технополіси.*
- 7. Державне регулювання науково-технічної діяльності в Україні.*
- 8. Електронне урядування, вітчизняний та зарубіжний досвід.*
- 9. Міжнародна науково-технічна співпраця України.*

Тема 2. Основи методології наукових досліджень

- 1. Місце теорії у наукових дослідженнях.*
- 1. Методологія та методика наукових досліджень.*
- 2. Принципи наукової методології.*
- 3. Діалектика, як цілісна система законів, принципів та категорій.*

Тема 3. Загальні методи наукових досліджень

- 1. Емпіричні методи дослідження.*
- 1. Теоретичні методи дослідження.*
- 2. Емпірично-теоретичні методи наукового дослідження.*

Тема 4. Спеціальні методи наукових економічних досліджень

- 1. Суть, основний зміст та послідовність проведення економічного дослідження.*
- 2. Методи збору інформації.*
- 3. Методи обробки інформації.*
- 4. Методи проведення аналітичної роботи.*
- 5. Методи планових розрахунків і обґрунтувань.*
- 6. Методи прогнозування.*

**ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II.
ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ В
ЕКОНОМІЦІ**

Тема 5. Організація наукового дослідження

- 1. Суть та основні етапи організації наукових досліджень.*
- 2. Вибір проблеми та вимоги до теми дослідження.*
- 3. Конкретизація проблеми дослідження.*
- 4. Основи методики планування наукового дослідження.*
- 5. Застосування системного підходу в наукових дослідженнях.*
- 6. Правила оформлення результатів наукових досліджень.*

Тема 6. Інформаційне забезпечення наукових досліджень в економіці

- 1. Роль інформації у наукових дослідженнях її види та принципи формування.*
- 2. Система інформаційного забезпечення наукового дослідження, її структура та зміст.*
- 3. Класифікація джерел наукової інформації.*
- 4. Принципи збору інформаційного матеріалу.*
- 5. Обробка наукової інформації.*

Тема 7. Підготовка і оформлення наукових робіт

- 1. Наукова публікація: поняття, функції, основні види.*
- 2. Структурні елементи наукової роботи.*
- 3. Методика підготовки та оформлення публікації.*
- 4. Методичні прийоми викладу наукового матеріалу.*
- 5. Техніка написання тексту. Реферат. Доповідь (повідомлення).*
- 6. Наукова монографія як вид наукової праці.*
- 7. Наукова стаття та її структурні елементи.*
- 8. Тези, наукової доповіді (повідомлення).*
- 9. Методика підготовки та оформлення публікації.*

Тема 8. Бакалаврська і магістерська роботи як кваліфікаційні дослідження

- 1. Мета і цілі випускних кваліфікаційних робіт. Загальна схема наукового дослідження.*
- 2. Вибір теми та порядок виконання випускної кваліфікаційної роботи.*
- 3. Складання індивідуального і робочого планів.*
- 4. Особливості процесу накопичення та обробки наукової інформації для виконання випускної кваліфікаційної роботи.*
- 5. Структура, зміст та обсяг випускної кваліфікаційної роботи студента, загальні вимоги щодо оформлення.*
- 6. Бакалаврська робота, як вид науково-дослідної роботи студентів.*
- 7. Магістерська робота — заключна форма відображення наукових пошуків студента. Підготовка автореферату.*

Питання для підготовки до модулю I

- 1. Надайте визначення поняття „Теорія ”?*
- 2. За допомогою якого методу можна перевірити та дослідити на практиці правильність теоретичних положень та ступінь нових важелів економічного регулювання?*
- 3. Дайте визначення поняттям: «Наука», «Знання» та «Метод».*
- 4. Що таке умовивід?*
- 5. Що являє собою поняття “Гіпотеза”?*
- 6. Дайте визначення поняття "Методологія наукового дослідження».*
- 7. На які види поділяються спостереження, якщо розглядати їх як методи емпіричного дослідження?*
- 8. В чому полягає сутність методу “Ідеалізації”?*
- 9. Які з груп загальних методів наукового пізнання відносять до Методів емпіричного дослідження?*
- 10. В чому полягає суть раціонального пізнання?*

11. *Що має забезпечити робоча гіпотеза?*
12. *Що являє собою: “Відчуття”, “Сприйняття” та “Представлення”.*
13. *Хто належить до категорії наукових і науково-педагогічних працівників?*
14. *Що означає наукова ідея?*
15. *Що слід розуміти під науковою школою?*
16. *Які є основні групи методів наукових досліджень в економіці?*
17. *На які основні види поділяється наукова методологія?*
18. *З чого формується структура теорій наукових досліджень?*
19. *Дайте визначення поняттю „Наукова діяльність”?*
20. *Які з груп загальних методів наукового пізнання належать до Методів, що використовуються як на емпіричному, так і на теоретичному рівнях дослідження?*
21. *Що встановлюється за допомогою доказів у наукових економічних дослідженнях?*
22. *Що являє собою методика наукових досліджень?*

23. *Що слід розуміти під технопарком?*
24. *Що являють собою відносні, абсолютні та апріорні знання?*
25. *В чому полягає сутність методу “Сходження від абстрактного до конкретного”?*
26. *Які з груп загальних методів наукового пізнання належать до Методів, що використовуються на теоретичному рівні дослідження?*
27. *Зазначте способи, які застосовують у доказах для встановлення істини?*
28. *Які з груп загальних методів наукового емпіричного дослідження?*
29. *Що являє собою «Балансовий метод»?*
30. *Яка основна мета наукової діяльності?*
31. *Що передбачає метод порівняння?*
32. *В яких випадках застосовується «Індексний метод»?*
33. *Наведіть визначення Індукції.*
34. *В чому полягає сутність Діалектичного методу пізнання?*
35. *Що передбачає метод формалізації?*

Питання для підготовки до модулю II

- 1. Що слід розуміти під об'єктом дослідження?*
- 2. Як може бути представлена типова логічна структура наукового дослідження?*
- 3. Що необхідно розуміти під експериментальним дослідженням?*
- 4. Яка основна функція науки?*
- 5. Як називаються інвестиції які вкладаються у розвиток молодих компаній та в інноваційні проекти?*
- 6. Що являє собою наукове дослідження?*
- 7. Що відноситься до наукових та науково-технічних робіт?*
- 8. Визначте методи теоретичного дослідження?*
- 9. Що передбачає метод формалізації?*
- 10. Що таке УДК?*

11. *За якими видами класифікуються наукові дослідження?*
12. *Перелічте методи прогнозування.*
13. *Що означає науковий результат?*
14. *В чому полягає сутність методу Синтезу?*
15. *Для чого застосовуються економіко-математичні методи аналізу?*
16. *Що передбачає нормативний метод?*
17. *Що означає теоретико-експериментальне дослідження?*
18. *В чому полягає завдання групування у наукових дослідженнях?*
19. *Яка філософська категорія відображає істотні, загальні, стійкі, повторювані,*
20. *об'єктивні внутрішні зв'язки в природі, суспільстві і мисленні?*
21. *Що означає принцип системного підходу?*
22. *Що відображають загальні індекси?*
23. *В чому полягає сутність методу абстрагування?*

23. З якою метою в економічних дослідженнях визначають показники варіації?
24. Що означає зведення даних?
25. Що являє собою тематика дослідження?
26. Яка діяльність відноситься до науково-технічних послуг?
27. В чому полягає сутність фундаментальних досліджень?
28. Що являє собою теоретичне дослідження?
29. Які методи використовують для перевірки робочої гіпотези?
30. Перелічте основні критерії вибору теми наукового дослідження.
31. Яка основна мета наукового дослідження?
32. Що означає науково-прикладний результат?
33. В чому полягає сутність методу елімінування?
34. З якою метою використовуються методи кореляційно-регресійного аналізу?

Рекомендована література

Основна

1. Єрмаков О.Ю., Погріщук Г.Б., Чорнодон В.І. *Основи методології наукових економічних досліджень: Навчальний посібник.* – Тернопіль: «Підручники і посібники», 2010. – 290с.
2. Шейко В.М., Кушнарєнко П.М. *Організація та методика науково-дослідницької діяльності: Підручник.* Київ: «Знання - Прес», - 2002. - 293с.
3. Романчиков В.І. *Основи наукових досліджень. Навчальний посібник.* - К.: Центр учбової літератури, 2007. - 254 с.
4. Крушельницька О.В. *Методологія та організація наукових досліджень :Навчальний посібник / О.В. Крушельницька. -К. : Кондор, 2006. -206 с.*
5. *Основи наукових досліджень: конспект лекцій / укладач Е. В. Колісніченко. – Суми : Сумський державний університет, 2012. – 83 с.*
6. *Навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів / за ред. А. Є. Конверського. — К.: Центр учбової літератури, 2010. — 352 с.*
7. Марцин В.С., Міценко Н.Г., Даниленко О.А. та ін. *Основи наукових досліджень. Навчальний посібник / Л.: Ромус-Поліграф, 2002.- 128 с.*
8. *Стеченко Д.М., Чмир О.С, С79 Методологія наукових досліджень: Підручник. — 2-ге вид., перероб. і доп. — К.: Знання, 2007. — 317 с.*
9. *Ростовський В.С. Основи наукових досліджень та технічної творчості: підруч. для студ. вищ. навч. закл./ В.С.Ростовський, Н.В. Дібрівська ; -К.: ЦУЛ, 2009. -95 с.*

Допоміжна

1. Закон України “Про вищу освіту” (від 1.08.2014 № 1556-VIII) // Відомості Верховної Ради України. – 2014. №37-38. ст. 2004.
2. Закон України “Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України” (від 23.03.2000 №1602-III) // Відомості Верховної Ради України. – 2000.– №25 – Ст. 195.
3. Закон України “Про науково-технічну інформацію” (від 25.06.93. № 3323- XII) // Відомості Верховної Ради України. – 1993.– №33.– Ст.345; 2003.– №30 – Ст.247.
4. Закон України “ Про наукову і науково-технічну діяльність” (від 01.12.98. №284-XIV) // Відомості Верховної Ради України. – 1999.– №2 – 3 – Ст. 20.
5. Закон України “Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки” (від 11.07.2002 №2623-III) // Відомості Верховної Ради України. – 2001.– №48 – Ст. 253.
6. Постанова Верховної Ради України “Про концепцію науково-технічного та інноваційного розвитку України” (від 13.07.99 №916-XIV) // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – №37. – Ст. 336.
7. Актуальні питання методології та практики науково-технічної політики / За ред. Б.А. Малицького. – К.: УкрІНТЕІ, 2001. – 201с.
8. Білуха М.Т. Основи наукових досліджень: Підруч. для студ. екон. спец. вузів. – К.: Вища шк., 1997. – 271с.
9. Британ В.Т. Организация вузовской науки: опыт и уроки. – К.: Лыбидь, 1992. – 168с.
10. Добров Г.М. Наука о науке / Отв. ред. Н.В. Новиков. – 3-е изд., доп. и перераб. – К.: Наук. думка, 1998. – 304с.

11. Лудченко А.А., Лудченко Я.А., Примак Т.А. *Основы научных исследований: Учеб. пособие* / Под ред. А.А. Лудченко. – К.: Т-во «Знання», КОО, 2000. – 114с.
12. Мочерний С.В. *Методологія економічного дослідження*. – Л.: Світ, 2001. – 415с.
13. *Наукова та інноваційна діяльність в Україні: Стат. зб.* / Відп. за випуск Л.Г.Луценко / Держкомстат. – К., 2002. – 316с.
14. *Наукова та інноваційна діяльність в Україні: Стат. зб.* / Держкомстат. – К., 2003. – 340с.
15. *Нормативно-правові акти про наукову та науково-технічну діяльність у вищих навчальних закладах України: У 2 кн.* / За ред. Ю.І. Горобця, М.І. Панова, - Х.: Право, 2001. – Кн.. 1. – 784с.
16. *Основы научных исследований: Навч. посібник* / Марцин В.С., Міценко Н.Г., Даниленко О.А. та ін. - Л.: Ромус-Поліграф, 2002.- 128 с.
17. *Перспективи інноваційного розвитку України: Зб. наук. ст.* / За ред. Я.А. Жаліла. – К.: Альтерпрес, 2002. – 160с.
18. *Порядок присудження наукових ступенів і присвоєння вчених звань: Нормативні документи*. – К.: Бюлетеня ВАК України, 2000. – 32с.
19. *Становление научной системы Украины: информационно-аналитические материалы* / Под науч. ред. А.П. Шлапака, Я.С. Яцкива. – К.: ЦИНТІП и ИН им. Г.М. Доброва НАН Украины, 2001ю – 34с.
20. Федоров К.Г. *Стимулирование эффективности и качества научной работы*. – М.: Химия, 1980.- 111с.

Інформаційні ресурси.

- 1. Лудченко А.А., Лудченко Я.А., Примак Т.А. Основы научных исследований: Учеб. пособие / Под ред. А.А. Лудченко. — 2-е изд., стер. — К.: Знание, 2001. — 113 с. - Режим доступа: <http://www.npu.edu.ua/le-book/book/djvu/>*
- 2. Цехмістрова Г.С. Основы научных досліджень: Навчальний посібник / Київ: Видавничий Дім «Слово», 2003.- 240 с. - Режим доступа: <http://www.info-librarv.com.ua/books-book-96.html>*
- 3. Пістунов І.М. Основы научных досліджень: Курс лекцій. - Режим доступа: http://library.donntu.edu.ua/bibl_fah/osnnaukdosldnepr.pdf*
- 4. Романчиков В.І. Основы научных досліджень. Навчальний посібник. - К.: Центр учбової літератури, 2007. - 254 с. - М.: Издательство РГПУ им. А.И. Герцена, 2004. - 639с. - Режим доступа: http://dmeti.dp.ua/file/kdoczn_10892.pdf*